

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Den romantiske skole i Tyskland (1873)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 203. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandes04-shoot-idm139992358984784/facsimile.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

eget Lys. Denne følte, at den var kommen til en anden Natur, mere smilende, mild og idyllisk, den rystede det Uhyggelige af sig, dens tykke, uformelige Taager fortættede sig til slanke Elverpiger, den glemte Harzen og Blocksbjerg, og en smuk St. Hans Aften opslog den sit Fyrstesæde paa Dyrchavsbakken²⁾.

Aladdin er et bedre og mere anskueligt Digterværk end Tiecks *Kaiser Octavianus*. Men til Gengæld kunde Oehlenschläger ikke nægte Tieck, at *Aladdin* aldrig var bleven skrevet, ifald *Octavianus* ikke havde eksisteret. Heibergs *Julespøg* og *Nytaarsløjer* er nok saa vittigt et Stykke som Tiecks aristofanisk-stridbare Satirer, men den hele Form, Teatret i Teatret, Literatursatiren, Blandingen af Følsoni og Ironisk er laant fra Tieck, og hvad værre er, kun forstaaelig ud fra Tiecks Grundsætninger. Der er med ét Ord mere Form i Oehlenschläger, Hauch, Heiberg end i Novalis, Tieck, Fr. Schlegel, men der er mindre Indhold, det vil sige mindre Liv, mindre ligefremt Forhold til Livsrørelserne. Den tyske Literatur har altfor tit været Mellemlid. Man har hos os for ofte ladet de store Livsspørgsmaal ligge, sat dem tildørs udenfor Literaturen, naar man ikke formaaede at bringe dem i regelret-digterisk Form.

Sjælehistorisk kan dette udtrykkes saaledes: Vore romantiske Forfattere har for det Meste som Kunstnere været mere end de tyske, som Aander mindre. Hos den tyske Forfatter er der i Regelen i hver nok saa lille Frembringelse, den være uplastisk, den være svag eller endog forfejlet, udtalt en hel Livsbetragtning, og en, som ikke er grebet ud af Luften, men en gennem et Livs Erfaring og Overvejelse modnet og udviklet, præget af den hele forbausende mangesidige Dannelse, som udmærker den tyske Aand. Et Digt af Novalis, en Novelle af Tieck eller Hoffmann, et Skuespil af Kleist indeholder et digterisk-tænksomt Grundsyn paa Livet, og dette Grundsyn er en Mands, ikke alene en Digters. En Tragedie af Oehlenschläger, et Æventyr af Andersen, en Vandeville af Hostrup derimod vil næsten altid udmærke sig ved udpræget digteriske Egenskaber som Fantasi, Følelse, Lune, Lystighed, ungdommeligt slaaende og friske Træk, men Grundanskuelsen er, naar den er poetisk, altfor tit et Barns. Om en gennem et Forhold til Videnskaben indvunden og under Livets Gang bestandig dybere gaaende Livsbetragtning

²⁾ *Samlede Skrifter*, første Bind, S. 464.